

Đền Bạch Mã - ngôi đền nghìn năm giữa lòng phố cổ Hà Nội

09:44 22/02/2026

Giữa không gian cổ kính của khu phố cổ Hà Nội, đền Bạch Mã lặng lẽ tồn tại suốt hơn một thiên niên kỷ, gắn liền với truyền thuyết ngựa trắng và sự hình thành kinh thành Thăng Long. Không chỉ là một di tích lịch sử đặc biệt, nơi đây còn là điểm tựa tâm linh của người dân Thủ đô qua nhiều thế hệ.

Đền Bạch Mã nằm trên phố Hàng Buồm, thuộc địa bàn phường Hoàn Kiếm (TP. Hà Nội). Ngôi đền là một trong “Thăng Long tứ trấn” – bốn ngôi đền trấn giữ bốn phương Đông, Tây, Nam, Bắc của kinh thành xưa. Cùng với đền Voi Phục (trấn Tây), đền Kim Liên (trấn Nam) và đền Quán Thánh (trấn Bắc), đền Bạch Mã giữ vị trí trấn Đông, biểu tượng cho đời sống tâm linh chốn Kinh kỳ.

Người dân dâng hương tại chính điện đền Bạch Mã trong không gian cổ kính, linh thiêng.

Đền thờ Thần Long Đỗ – còn gọi là Tô Lịch giang thần, vị thần được coi là chủ thần của đất Thăng Long. Theo truyền thuyết, năm 1010, khi vua Lý Thái Tổ dời đô từ Hoa Lư ra Thăng Long, việc xây thành gặp nhiều khó khăn, cứ dựng lên lại sụp đổ.

Long đình và kiệu thờ chạm khắc tinh xảo, lưu giữ giá trị nghệ thuật truyền thống của di tích.

Tương truyền, có người tâu rằng đền Long Đỗ là nơi linh thiêng, nên đến cầu khẩn. Sau khi làm lễ, vua Lý Thái Tổ được báo mộng: Nếu thấy ngựa trắng từ đền chạy ra thì hãy đo theo dấu chân ngựa mà xây thành. Nhà vua làm theo lời mộng báo, và thành sau đó đã đứng vững.

Ghi nhận sự linh ứng ấy, vua Lý Thái Tổ phong Thần Long Đỗ làm thành hoàng của kinh thành Thăng Long và đặt tên ngôi đền là đền Bạch Mã vào năm 1010. Từ đó, ngôi đền trở thành một trong những biểu tượng tâm linh quan trọng nhất của Thăng Long – Hà Nội.

Bảng xếp hạng Di tích quốc gia đặc biệt được trưng bày trang trọng tại đền Bạch Mã.

Theo ông Nguyễn Hải Đường, thủ đền Bạch Mã, qua nhiều triều đại, đền được trùng tu nhưng vẫn bảo tồn được giá trị kiến trúc và hệ thống sắc phong cổ. Những hoành phi, câu đối, đồ thờ tự còn lưu giữ tại đây phản ánh chiều sâu văn hóa và tín ngưỡng của người dân Thủ đô.

Ngày nay, giữa nhịp sống hiện đại, đền Bạch Mã vẫn là điểm đến quen thuộc của người dân và du khách khi ghé thăm khu phố cổ. Câu chuyện ngựa trắng không chỉ là một huyền tích, mà còn là biểu tượng của sự khởi đầu và bền vững của kinh thành ngàn năm tuổi.

Trong năm Ngọ, nhắc đến ngựa, nhiều người lại nhớ về đền Bạch Mã – nơi truyền thuyết và lịch sử hòa quyện, lưu giữ một phần hồn cốt của Thăng Long – Hà Nội.

Minh Thẩm